

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003528

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-08-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михальчук Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Mykhalchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 27-08-2025

Спеціальність за освітою: 035 Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10209

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.03.17, 17.01.03.19, 17.01.03.23

Тема дисертації:

1. Феномен читання в українській літературі для дітей та юнацтва
2. The Phenomenon of Reading in Ukrainian Literature for Children and Adolescents

Реферат:

1. Михальчук Тетяна Вікторівна. Феномен читання в українській літературі для дітей та юнацтва. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 – Філологія (освітньо-наукова програма Філологія), галузь знань 03 – Гуманітарні науки. – Національний університет «Острозька академія». Міністерство освіти і науки України, Острог, 2025. У дисертації здійснено комплексний аналіз художньої репрезентації читання як соціокультурного феномену в сучасній українській літературі для дітей та юнацтва. Схарактеризовано специфіку конструювання персонажів читачів та функції читацьких практик у світлі концепції металітератури, а також із фокусом на наративний та перформативний виміри. Проаналізовано розмаїття образів книги як важливої художньої деталі, яка впливає на розгортання сюжету, а також топос бібліотеки – мультипростір, що поєднує класичні й нетипові функції в художньому світі. Наукова новизна роботи полягає в тому, що до наукового обігу введено корпус текстів сучасної української дитячої літератури як об'єкт дослідження металітературної проблематики, а також розроблено типологію персонажів-читачів з урахуванням специфіки їх мотивації і

трансформації під впливом читацького досвіду. Значну увагу зосереджено на вивченні взаємозв'язку між процесами читання й письма, кожен із яких має вплив на розвиток творчого потенціалу юної особистості. Також з'ясовано, що читацькі практики є продуктивним інструментом формування аксіологічної картини світу персонажів дитячої літератури, сприяють становленню їхніх моральних принципів, етичних переконань та життєвих пріоритетів. Практична цінність роботи в тому, що її напрацювання можна використовувати для розробки програм навчальних дисциплін, тематичних наукових заходів, гуртків, читацьких клубів, навчальних посібників та методичних матеріалів. Міждисциплінарний характер дослідження дозволяє застосовувати його висновки в соціології читання, педагогіці, культурології, бібліотекознавстві, а також під час втілення культурно-освітніх проєктів. Ключові слова: українська художня література, сучасна українська література для дітей та юнацтва, читання, металітература, автореференційність, структура персонажа, читач-дитина, сторителінг, інтертекстуальність, читацький перформанс, наратор, архетипний образ, духовні цінності, літературна казка, фентезі, міждисциплінарні студії дитячої літератури.

2. Tetiana Mykhalchuk. The Phenomenon of Reading in Ukrainian Literature for Children and Adolescents. – Manuscript of qualifying research paper. Dissertation for attaining the Doctor of Philosophy degree in the specialty 035 – Philology (educational and scientific program – Philology), field of knowledge 03 – The Humanities. The National University of Ostroh Academy. Ministry of Education and Science of Ukraine, Ostroh, 2025. This dissertation provides a comprehensive analysis of the artistic representation of reading as a sociocultural phenomenon in contemporary Ukrainian literature for children and adolescents. The study characterizes the specificity of reader-character construction and the functions of reading practices in light of metaliterary concepts, with a focus on narrative and performative dimensions. It outlines the diversity of book imagery as a significant artistic device that influences plot development dynamics, as well as the library topos as a multispace that combines conventional and unconventional functions within the fictional world. This work is the first to introduce a corpus of contemporary Ukrainian children's literature texts into scholarly circulation as a source for investigating metaliterary issues and develops a typology of reader-characters that accounts for the specificity of their motivation and transformation under the influence of reading experience. Considerable attention is focused on examining the interconnection between reading and writing as processes, each of which impacts the development of young individuals' creative potential. The study establishes that reading practices serve as a productive instrument in forming the axiological worldview of children's literature characters, contributing to the development of their moral principles, ethical convictions, and life priorities. The practical value of this work lies in the fact that its findings can be used for developing curricula for academic courses, thematic scholarly events, reading circles, reading clubs, textbooks, and methodological materials. The interdisciplinary nature of the research also allows for the application of its conclusions in the sociology of reading, pedagogy, cultural studies, library science, as well as in the implementation of cultural and educational projects. Key words: Ukrainian literature, contemporary Ukrainian literature for children and adolescents, reading, metaliterature, self-referentiality, character structure, childreader, storytelling, intertextuality, reading performance, narrator, archetypal image, moral values, literary fairy tale, fantasy, multidisciplinary studies of children's literature.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Visych, O., & Mykhalchuk, T. (2024). Typology and functions of reading performance in contemporary Ukrainian children's and adolescent literature. *Alfred Nobel University Journal of Philology*, 2(28), 76–86.
- Михальчук, Т. (2023). Метаізація як спосіб конструювання художньої реальності в прозі для підлітків (на матеріалі повісті Наталії Ясіновської «Любов, дідусь і помідори»). *Вісник науки та освіти*, 1(7), 780–788.
- Мініч, Л., & Михальчук, Т. (2023). Художній концепт «книга» в різдвяних оповіданнях для дітей. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*, (27), 73–75.
- Михальчук, Т., & Вісич, О. (2023). Топос бібліотеки як чинник художнього світу в дитячій літературі другої половини ХХ – початку ХХІ століття. *Філологія ХХІ століття: нові дослідження і перспективи: Тези VII Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених (м. Київ, 6–7 квітня 2023) (с. 105–106)*. Київ.
- Михальчук, Т. (2025). Читання як родинна практика в сучасній українській прозі для дітей та підлітків. *Українська література в просторі культури і цивілізації: Збірник наукових праць студентів, аспірантів і молодих вчених (с. 98–100)*. Запорізький національний університет.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: № 0123U104643

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вісич Олександра Андріївна
2. Oleksandra A. Visych

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1706-1147

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цапів Алла Олексіївна

2. Tsapiv Alla O.

Кваліфікація: д.філол.н., доц., 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 27, Херсон, 73003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Качак Тетяна Богданівна

2. Tetjana B. Kachak

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6863-1736

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кочерга Світлана Олексіївна

2. Svytlana O. Kocherga

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6921-5438

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Годунок Зоряна Валентинівна

2. Hodunok Zoriana V.

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Янковська Жанна Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Янковська Жанна Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кривицька Ольга Романівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна